

**Uchwała Nr XV/80/2019
Rady Gminy Jedlińsk
z dnia 30 grudnia 2019 r.**

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2020**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 506 ze zm.) oraz art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277)

Rada Gminy Jedlińsk uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2020 rok w brzmieniu określonym w Załączniku nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty i obowiązuje od dnia 1 stycznia 2020 roku.

Przewodniczący Rady:
Łukasz Kurek

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
GMINY JEDLIŃSK NA 2020 ROK**

I. WPROWADZENIE

Alkoholizm to stale postępujące, przewlekłe schorzenie. Uzależnienie od alkoholu powoduje szereg groźnych dla zdrowia i życia powikłań. Choroba alkoholowa jest w rzeczywistości znana ludzkości od tysięcy lat i ma swoje podłoże w czynnikach biologicznych np. genetycznych, psychologicznych, socjalnych oraz środowiskowych. W trakcie nadużywania napojów alkoholowych ujawniają się liczne objawy alkoholizmu, które mają całościowo degradujący charakter dla osoby alkoholika, a także jego otoczenia rodzinnego. Niewątpliwie alkoholizm jest chorobą całej rodziny a nie tylko jednego z członków. Objawy alkoholizmu jednego z członków rodziny są główną zasadą organizującą i nadającą kształt życiu rodzinnemu. Tak też w okresie początkowym rodzina, podobnie jak alkoholik zaprzecza istnieniu problemu choroby alkoholowej. Nikt na tym etapie nie myśli o szukaniu jakiegokolwiek pomocy. Choroba alkoholowa w wymiarze interpersonalnym dotyka trwale najbliższych alkoholika i wyrządza im ogromne szkody. Osoby współuzależnione są najczęściej nieświadomymi pomocnikami w picciu i w największym stopniu przyczyniają się do decyzji o jego zaprzestaniu i zwróceniu się o pomoc, mającej na celu możliwe jak najszybsze rozpoznanie objawów alkoholizmu i rozpoczęciu specjalistycznego leczenia. Dzieci alkoholików są najbardziej bezbronni i poszkodowani. Podstawą prawną działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych w Polsce jest ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz.U. 2018r poz. 2137 ze zm.). Zgodnie z art. 4¹ ust 1 i 2 w/w ustawy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin i jest realizowane w postaci gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, uchwalonych corocznie przez rady gmin.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2020 w Gminie Jedlińsk określa gminną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizowania szkód społecznych i zdrowotnych wynikających z używania alkoholu i innych środków psychoaktywnych.

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonywane są poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach wychowawczo-profilaktycznych,
- leczenie uzależnienia i współuzależnienia,

- zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie,
- wspieranie osób i rodzin z problemem alkoholowym, w tym z problemem przemocy w rodzinie.

Sposoby realizacji zadań zawartych w Programie dostosowane są do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych działań w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe. Działania te opierają się na systemowości i konsekwentnym wdrożeniu działań profilaktycznych i terapeutycznych we współpracy z różnymi środowiskami prowadzącymi działania w tym zakresie.

Przy opracowaniu Programu uwzględnione zostały wskazówki wynikające z „Rekomendacji Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych”.

II. CELE PROGRAMU

Cel główny:

Zwiększenie działań profilaktycznych w szkołach, edukacja publiczna w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom oraz przemocy w rodzinie, wzmocnienie działań w zakresie promocji zdrowego stylu życia oraz zwiększenie dostępu do oferty pomocowej służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, innych uzależnień oraz przemocy domowej.

Cele szczegółowe zgodne z kierunkami działań określonymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi dostosowane są do potrzeb lokalnych:

1. Zwiększenie skuteczności nowoczesnej profilaktyki zintegrowanej poprzez:
 - koncentrowanie i kompleksowość działań we wszystkich środowiskach (przedszkola, szkoły, rodzina, środowiska rówieśnicze) oraz wzmocnianie czynników chroniących i eliminowanie czynników ryzyka,
 - doskonalenie i integrowanie treści programów profilaktyki problemowej,
 - zapobiegającej szerokim spektrum zachowań ryzykownych.
2. Zwiększenie świadomości społecznej w zakresie problematyki związanej z używaniem substancji psychoaktywnych poprzez:
 - edukowanie i informowanie, w tym zwłaszcza edukacja publiczna,
 - promowanie zdrowego stylu życia min. poprzez kampanie, festyny, imprezy dla mieszkańców Gminy, zajęcia integracyjne zwłaszcza dla dzieci i młodzieży.
3. Ograniczenie dostępności alkoholu i innych środków psychoaktywnych zwłaszcza wśród młodzieży poprzez:
 - realizację programów profilaktyki uniwersalnej skierowanych do dzieci i młodzieży,
 - działania służb oraz innych podmiotów i osób mając na celu zmniejszenie dostępu osób nieletnich do alkoholu poprzez szkolenia sprzedawców napojów alkoholowych oraz poprzez kontrole sklepów i lokali gastronomicznych pod kątem przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zwłaszcza zakazu sprzedaży i podawania alkoholu nieletnim.
4. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób mających problemy związane z używaniem alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych zwłaszcza dla osób uzależnionych poprzez:

- udzielanie pomocy psychologicznej, prawnej w Punkcie Konsultacyjnym,
 - pomoc i wsparcie psychologiczne dla rodzin w zakresie problematyki uzależnień,
 - konsultacje psychologiczne dla nauczycieli realizujących wśród uczniów zadania w zakresie profilaktyki uzależnień.
5. Zwiększanie dostępności pomocy rodzinom, w których występują problemy związane z używaniem alkoholu, narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie poprzez:
- prowadzenie specjalistycznego poradnictwa dla osób i rodzin uwikłanych w przemoc w rodzinie i sytuacje kryzysowe w Punkcie Konsultacyjnym w zakresie psychoterapii, pomocy prawnej.
6. Poprawa współpracy z instytucjami, organizacjami pozarządowymi służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie poprzez :
- udzielanie pomocy merytorycznej oraz organizacyjnej podmiotom
 - realizującym zadania programu
 - współdziałanie z instytucjami i organizacjami w realizacji wspólnych
 - przedsięwzięć służących poprawie skuteczności prowadzonych zadań.

III. REALIZACJA (FINANSOWANIE I DOFINANSOWANIE ZADAŃ)

1. Dofinansowanie do działalności świetlic socjoterapeutycznych i środowiskowych realizujących programy pracy środowiskowej na rzecz dzieci i młodzieży z terenu Gminy Jedlińsk, rodzin potrzebujących wsparcia w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych.
2. Dożywiania dzieci uczestniczących w zajęciach prowadzonych przez placówki socjoterapeutyczne i środowiskowe.
3. Zakup paczek świątecznych dla dzieci uczestniczących w zajęciach świetlic socjoterapeutycznych i środowiskowych.
4. Alternatywnych form spędzenia wolnego czasu dla dzieci i młodzieży z programem rekreacyjnym i profilaktycznym w ramach wyjazdu na obóz, kolonie. Uczestnictwo dzieci i młodzieży z grupy wysokiego ryzyka tj. wywodzących się z rodzin niewydolnych wychowawczo, znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej.
5. Organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży w okresie wakacji i ferii zimowych na terenie szkół i świetlic, klubów sportowych, boisk sportowych
 - integrowanie środowisk osób zagrożonych uzależnieniem, uzależnionych i współuzależnionych oraz działania o charakterze nauki konstruktywnego spędzenia wolnego czasu,
 - dofinansowanie imprez i zajęć z elementami profilaktyki dla mieszkańców gminy
6. Realizowanie, finansowanie, dofinansowanie realizacji programów z zakresu profilaktyki uzależnień w tym:
 - programów informacyjno-edukacyjnych,
 - programów środowiskowych,
 - programów adresowanych do tzw. "grup ryzyka" min. realizacja programów interwencyjnych na rzecz dzieci, młodzieży i rodzin z problemem alkoholowym,
 - programów alternatywnych z uwzględnieniem pozalekcyjnych zajęć sportowych,
 - programów edukacyjnych dla rodziców i wychowawców,
 - programów realizowanych w czasie wolnym od nauki w tym podczas ferii oraz wakacji,

- finansowanie na terenie szkół zajęć pozalekcyjnych, których podstawowym, celem będzie wszechstronny rozwój umysłowy, psychiczny, fizyczny i społeczny.

Działania oparte będą na stymulacji i usprawnianiu rozwoju funkcji psychomotorycznych, eliminowaniu niepowodzeń szkolnych oraz ich emocjonalnych i społecznych konsekwencji, jak również rozwijaniu osobistych zainteresowań.

- działania o charakterze profilaktycznym skierowane do dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem. Finansowanie programów w różnych formach jak warsztaty, zajęcia rozwijające zainteresowania i zdolności twórcze w szczególności dla uczniów klas 6 – 8 i dzieci i młodzieży zagrożonych marginalizacją oraz wykluczeniem społecznym przeciwdziałającym niepożądanym zachowaniom agresywnym, szczególnie wobec rówieśników przeciwdziałających zachowaniom problemowym w szczególności w zakresie środków psychoaktywnych, dopalaczy, przemocy i cyberprzemocy,
 - organizowanie programów profilaktycznych w formie koncertów, małych form teatralnych, warsztatów socjoterapeutycznych oraz konkursów literackich i artystycznych z wyznaczonym celem profilaktycznym (w miarę potrzeb zgłaszanych przez placówki oświatowe)
 - organizowanie zajęć psychoedukacyjnych dla grup rodziców poruszających zagadnienia w zakresie uzależnień.
7. Wspieranie i dofinansowanie działań podejmowanych przez ośrodki kultury, kluby sportowe i inne podmioty dla dzieci i młodzieży, zakresie:
 - promocji zdrowego, bezpiecznego stylu życia, zdrowia psychicznego poprzez organizowanie, finansowanie, dofinansowywanie różnego rodzaju imprez oraz wydarzeń społeczno-kulturalnych adresowanych do mieszkańców Gminy Jedlińsk
 8. Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi, młodzieżą, oraz rozwijanie umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych dla wychowawców pracujących w placówkach środowiskowych, nauczycieli, pedagogów pracujących w placówkach oświatowych.
 9. Organizowanie wycieczek dla dzieci i dorosłych.
 10. Udział członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w szkoleniach i konferencjach o tematyce przeciwdziałania uzależnieniom i przeciwdziałaniu przemocy domowej.
 11. Dofinansowanie programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie:
 - dofinansowanie programów terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie,
 - finansowanie pomocy psychologicznej, prawnej, pedagogicznej dla ofiar przemocy w ramach pracy Zespołu Interdyscyplinarnego,
 - szkolenia dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego zajmujących się przeciwdziałaniem zjawisku przemocy w rodzinie.
 12. Prowadzenie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców oraz bezpieczeństwa ruchu drogowego (zakup odblasków, kamizelek odblaskowych materiałów edukacyjnych dla kierowców itd.).
 13. Wspieranie działań zmierzających do ograniczenia dostępności różnych substancji psychoaktywnych między innymi „dopalaczy” oraz innych środków odurzających.
 14. Edukacja o szkodliwości spożywania napojów alkoholowych w miejscach ich sprzedaży, bądź spożycia – organizowanie i finansowanie szkoleń w szczególności dla sprzedawców i właścicieli sklepów z asortymentem alkoholowym.

15. Edukacja publiczna – prowadzenie stałego systemu informacji na temat działań podejmowanych na terenie gminy na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych np. informacje w lokalnej prasie, radiu, informacje na tablicach ogłoszeń.
16. Podejmowanie działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży osobom nieletnim.
17. Organizowanie lokalnych kampanii i włączanie się w regionalne kampanie oraz realizacja kompleksowych działań informacyjno-edukacyjnych związanych z przeciwdziałaniem nietrzeźwości na drogach skierowanych do kierowców i do kandydatów na kierowców.
18. Inicjowanie działań na rzecz współpracy służb i instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo w miejscach publicznych.
19. Rozpowszechnianie wśród i lekarzy i pielęgniarek oraz innych pracowników służby zdrowia programów wczesnego rozpoznawania i interwencji wobec osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie.
20. Zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych: plakatów, ulotek, książek i czasopism problemowych.
21. Organizowanie pikników, festynów, konkursów w tym zakup nagród rzeczowych gadżetów reklamowych w ramach lokalnych kampanii edukacyjnych związanych z profilaktyką problemów alkoholowych.
22. Zwrot kosztów podróży służbowych pracownikom biorących udział w kontrolach dot. zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym, w szkoleniach i w konferencjach z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
23. Dokonywanie zakupów artykułów spożywczych, sprzętu oraz innych produktów i usług niezbędnych do realizacji zadań ujętych w Gminnym Programie w szczególności do realizacji zajęć profilaktycznych i terapeutycznych, oraz imprez profilaktycznych dla mieszkańców gminy.
24. Opracowywanie, wykonywanie materiałów służących realizacji działań z zakresu problematyki uzależnień.
25. Prowadzenie badań, monitorowanie problemów społecznych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych oraz przemocą w rodzinie.
26. Wspieranie stowarzyszeń, które realizują zgodnie ze swoim statutem szczegółowe zadania w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

IV. GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Komisja realizuje następujące zadania:

1. Przyjmuje zgłoszenia o przypadku wystąpienia nadużywania alkoholu z jednoczesnym wystąpieniem przesłanek z art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu w stosunku do osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego w tym:
 - motywowanie osób do podjęcia lecznictwa odwykowego,
 - udzielanie informacji o sposobach i miejscach uzyskania pomocy w rozwiązywaniu problemów alkoholowych,

- kierowanie do sądu wniosków w sprawie orzeczenie o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.
- 3. Współpracuje z organizacjami, jednostkami i stowarzyszeniami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- 4. Kontroluje podmioty gospodarcze prowadzące sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń.
- 5. Opiniuje lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z zapisami Uchwały Rady Gminy dot. ustalenia zasad usytuowania punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Jedlińsk.
- 6. Uczestniczy w szkoleniach przeznaczonych dla członków Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 7. Wnosi opłatę sądową do wniosków składanych do sądu o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego.
- 8. Podejmuje interwencję w związku z naruszeniem zakazu reklamy i promocji alkoholowych.

Zasady wynagrodzenia członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Ustala się zryczałtowane wynagrodzenie miesięczne dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w wysokości 200,00 zł (słownie: dwieście złotych) za wykonywanie następujących zadań:
 - udział w posiedzeniu Komisji,
 - opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
 - udział w działaniach kontrolnych i interwencyjnych w stosunku do osób prowadzących punkty sprzedaży alkoholu,
 - udział w pracach przygotowawczych w organizowanych przez Komisję festynach i wycieczkach,
 - zbieranie informacji o problemach alkoholowych na terenie Gminy.
2. Podstawę do wypłaty wynagrodzenia stanowią podpisane przez Przewodniczącego Komisji wykazy sporządzone na podstawie listy obecności.
3. Wynagrodzenie wyliczone w oparciu o wykaz i listę obecności wpłaca się miesięcznie z dołu w terminie do dnia 15 następnego miesiąca kalendarzowego.
4. Usprawiedliwieniem nieobecności jest zwolnienie lekarskie lub akceptacja przewodniczącego Komisji, na pisemny wniosek członka.
5. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jedlińsku przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z podróżą służbową na zasadach określonych w rozporządzeniu dotyczącym zasad ustalania oraz wysokości należności przysługujących pracownikom z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju z zastrzeżeniem, iż podróżą służbową jest wykonywanie zadań przez członków Komisji określonych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2020.

V. ADRESACI PROGRAMU

Problemy związane z nadużywaniem alkoholu dotyczą znacznej części społeczeństwa, dlatego Program skierowany jest do wszystkich mieszkańców gminy

Jedlińsk, którzy w życiu spotykają się z problemem nadużywania alkoholu oraz jego konsekwencjami, a także do wszystkich zainteresowanych tą problematyką a w szczególności:

- osoby i rodziny z problemem alkoholowym,
- osoby uzależnione i współuzależnione,
- dzieci i młodzież w tym min. z grup podwyższonego ryzyka, ze środowisk zagrożonych a także ich rodzice,
- osoby zajmujące się zapobieganiem występowania problemów alkoholowych i pomocą osobom i rodzinom z problemem alkoholowym oraz osobom i rodzinom z problemem przemocy,
- osoby doświadczające przemocy oraz osoby stosujące przemoc w rodzinach z problemem alkoholowym,
- środowiska abstyntenckie,
- kadry pedagogiczne szkół, wychowawcy przedszkoli, pedagodzy oraz psychologowie szkolni,
- organizacje pozarządowe lokalne instytucje działając na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień.

VI. PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ /PARTNERZY REALIZATORZY

Za realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jedlińsku odpowiedzialna jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Partnerami i realizatorami programu będą: GKRPA, GOPS, Policja, placówki oświatowe, instytucje kultury, organizacje pozarządowe oraz podmioty kościelne.

Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jedlińsku na 2020 rok dotyczy różnych problemów społecznych, często towarzyszących problemom uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu, w związku z powyższym będzie on realizowany równolegle z programami takimi jak :

- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii,
- Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie Gminy Jedlińsk.

VII. BUDŻET

1. Finansowanie Programu odbywać się będzie w ramach środków finansowych uzyskanych z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Planowana kwota na 2020 r. wynosi 170 000,00 zł.
2. Koszty obsługi Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pokrywane będą ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
3. Sprawozdanie z realizacji Programu zostanie przedłożone Radzie Gminy Jedlińsku do dnia 31 marca 2021 r.

VIII. EFEKTY

Działania podejmowane w ramach niniejszego Programu są działaniami długofalowymi, dlatego nierealne jest oczekiwanie wymiernych efektów w okresie

jednego roku. W związku z powyższym przyjęty przez Radę Gminy w Jedlińsku Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2020 rok będzie kontynuowany w latach następnych, co w dużym stopniu warunkuje jego skuteczność.